

BILLEDKUNST

Farveekspressionisme og abstraktion

INSPIRERENDE ABSTRAKTE KUNSTNERE

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Billedkunst" om Farveekspressionisme og abstraktion i tre episoder, nemlig: "Farve som hovedudtryk", "Abstrakte kompositionsteknikker" og til sidst "Inspirerende abstrakte kunstnere". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

Velkommen til en spændende rejse ind i kunstens verden, specifikt ind i farveekspressionisme og abstraktionens fascinerende univers. I dette emne vil vi dykke ned i de abstrakte kompositionsteknikker, som har formet moderne kunst og fortsætter med at inspirere kunstnere og kunstelskere over hele verden.

Abstrakt kunst er ikke som de billeder, du måske er vant til. I stedet for at vise ting fra den virkelige verden, som huse, træer eller mennesker, bruger abstrakt kunst farver, linjer og former til at udtrykke ideer og følelser. Tænk på det som musik uden ord – det handler mere om at føle end at genkende noget specifikt.

I løbet af vores eventyr vil vi lære om abstrakte ekspressionister som Jackson Pollock og Mark Rothko. Disse kunstnere brød med traditionelle maleteknikker og gav os nye måder at tænke om kunst på. For eksempel, Jackson Pollock er berømt for sin "drip painting", hvor han dryppede og sprøjtede maling på sine lærreder i vilde, hvirvlende mønstre. Og Mark Rothko? Han er kendt for sine store farveblokke, der synes at pulserer med lys og følelser.

Men hvad betyder det alt sammen? Og hvordan kan man bruge farver og former til at udtrykke noget dybt personligt eller universelt? Det er nogle af de spørgsmål, vi vil udforske sammen. Vi vil se på, hvordan forskellige kunstnere har brugt abstrakte teknikker til at fortælle deres egne unikke historier.

Du vil få chancen for at eksperimentere med dine egne abstrakte skabelser, bruge forskellige materialer og teknikker og måske endda opdage din egen unikke kunstneriske stemme. Vi vil udforske, hvordan farver kan påvirke vores humør, hvordan linjer kan lede vores øje, og hvordan enkelte former kan være fulde af betydning.

Gør dig klar til at se kunsten – og måske endda verden omkring dig – på en helt ny måde. Lad os begynde denne rejse ind i abstraktionens farverige og formfulde verden!

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne forklare, hvordan farver, linjer og former kan udtrykke følelser eller skabe stemninger i abstrakt ekspressionisme.
- Jeg skal kunne identificere værker af Jackson Pollock og Mark Rothko.
- Jeg skal kunne sammenligne de forskellige teknikker og følelsesmæssige udtryk i værkerne af Pollock og Rothko.
- Jeg skal kunne vurdere, hvordan forskellige abstrakte ekspressionistiske kunstværker påvirker mine følelser og tanker.

Hvad definerer abstrakt ekspressionisme, og hvordan adskiller denne kunstform sig fra tidligere kunstbevægelser?

Abstrakt ekspressionisme er en kunstbevægelse, som startede omkring 1940'erne og 1950'erne, primært i New York. Den er kendt for at være en af de første store kunstbevægelser, der opstod i USA. Det, der gør abstrakt ekspressionisme særlig, er, at den fokuserer mere på

kunstnerens følelser, tanker og processen med at lave kunsten, end på at skabe et billede, der ligner noget genkendeligt fra den virkelige verden.

Abstrakt ekspressionisme adskiller sig fra tidligere kunstbevægelser på flere måder:

- Fokus på det abstrakte: Tidligere kunstbevægelser, som impressionismen og realisme, fokuserede på at male den naturlige verden, folk og objekter, så de ligner det, vi ser i det virkelige liv. Men abstrakt ekspressionisme fokuserer ikke på at skildre virkeligheden. I stedet bruger kunstnere farver, former og penselstrøg til at udtrykke deres egne følelser og tanker, uden nødvendigvis at male noget, der ligner noget specifikt.
- Emphasis on spontaneity and expression: Abstrakte ekspressionister værdsatte spontanitet og frihed. For eksempel, Jackson Pollock er kendt for sin teknik, hvor han dryppede og kastede maling på sine lærreder fra alle mulige vinkler, hvilket skabte vilde, hvirvlende mønstre. Denne måde at male på var helt ny og forskellig fra den meget kontrollerede penselteknik, der blev brugt i tidligere kunstformer.
- Personlige udtryk: Abstrakt ekspressionisme handler meget om den enkelte kunstners personlige udtryk og følelser. Kunstnerne ønskede, at deres værker skulle være en direkte afspejling af deres indre liv. Dette er en stor ændring fra ældre kunstbevægelser, som ofte handlede om at afbilde historier, landskaber eller folk på en måde, som alle kunne genkende.
- Skala og størrelse: Mange abstrakte ekspressionistiske værker er meget store og er lavet til at fylde seerens synsfelt og skabe en overvældende følelse. Dette er forskelligt fra mange tidligere kunstværker, som ofte var mindre og mere detaljerede.
- Anvendelse af farver og teknikker: Abstrakte ekspressionister brugte ofte dristige og levende farver samt unikke teknikker til at anvende malingen. De eksperimenterede med forskellige værktøjer og materialer, som ikke traditionelt blev brugt i malerkunsten.

Sammenfattende er abstrakt ekspressionisme unik på grund af sin fokus på abstraktion, spontanitet, personligt udtryk, skala og innovative teknikker. Det markerede en stor ændring i den måde, kunstnere tænkte om og lavede kunst på, sammenlignet med tidligere perioder.

Hvordan brugte Jackson Pollock 'drip' teknikken til at udtrykke sine følelser og skabe sine kunstværker?

Jackson Pollock var en amerikansk maler, der er kendt for sin unikke måde at male på, som folk ofte kalder for "drip"-teknikken. I stedet for at bruge pensler på den traditionelle måde, dryppede eller hældte han maling direkte fra dåser på store lærreder, som han lagde på gulvet. Han brugte også pinde, knive og endda sine egne hænder til at flytte malingen rundt.

Pollock brugte "drip"-teknikken til at udtrykke sine følelser gennem sine kunstværker på en meget direkte og fysisk måde. Ved at bevæge sig rundt om lærredet og dryppe malingen fra forskellige vinkler, blev hans bevægelser og energi en del af selve kunstværket. Dette gav ham

en måde at udtrykke sig på, der var mere dynamisk og spontan end traditionel maleri. Det var næsten som om han dansede med malingen og lærredet.

Pollock sagde engang, at han malede "fra sit indre". Dette betyder, at hans kunst var en direkte afspejling af hans personlige følelser og tanker. Nogle gange var disse følelser urolige eller kaotiske, hvilket kan ses i de komplekse og vilde mønstre, han skabte med sin "drip"-teknik. Andre gange kunne de være mere rolige eller meditative.

Ved at bruge "drip"-teknikken kunne Pollock slippe kontrollen lidt og lade malingen og sine bevægelser forme kunstværket. Dette var en helt ny måde at tænke om maleri på, som brød med de traditionelle regler og teknikker, som var blevet undervist og brugt i mange år.

Pollocks kunstværker er unikke, fordi de ikke forsøger at vise noget genkendeligt fra den virkelige verden. I stedet er de direkte udtryk for kunstnerens følelser og energi. Dette gør hans malerier meget personlige, men samtidig giver de også plads til, at folk, der ser på dem, kan tolke dem på deres egen måde og finde deres egne følelser og betydninger i de vilde mønstre og farver.

På hvilken måde anvendte Mark Rothko farveblokke til at skabe stemning og atmosfære i sine værker?

Mark Rothko var en kunstner, der er kendt for sine store, farverige malerier, som består af enkle, men kraftfulde rektangulære blokke af farver. Disse er ikke bare tilfældige farver smidt på et lærred; de er meget nøje udvalgt og placeret for at skabe en bestemt følelse eller atmosfære.

Rothko brugte farveblokke på en meget tankevækkende måde. Han valgte farver, der kunne interagere med hinanden og ændre den måde, folk følte, når de så på maleriet. For eksempel kunne han sætte en lys orange farveblok over en dyb rød for at skabe en følelse af varme og intensitet. Eller han kunne bruge blødere, køligere farver som blå og grønne for at skabe en mere rolig og meditativ stemning.

Hans malerier handler meget om at føle mere end at se. Rothko sagde faktisk, at han ikke var interesseret i, hvordan hans malerier så ud, men mere i, hvordan de fik folk til at føle. Han ønskede, at folk, der så hans værker, skulle blive draget ind i dem og opleve en slags følelsesmæssig eller åndelig reaktion.

Rothko gjorde også noget ret interessant med måden, han anvendte malingen på. Han byggede lag af tynde, gennemsigtige farver over hinanden. Dette gav hans farveblokke en vis dybde og rigdom. I stedet for at se flade og ensformige ud, virkede farverne levende, som om de lyste indefra. Dette hjalp også med at skabe en stærk stemning og atmosfære.

Selv måden, Rothko ønskede, at hans malerier skulle udstilles på, hjalp med at skabe stemning. Han kunne lide, at de blev hængt lavt på væggene i svagt oplyste rum, så folk kunne stå tæt på dem og føle, som om de var omsluttet af farverne. Han mente, at dette ville hjælpe seeren til at forbinde dybere med maleriet og de følelser, det forsøgte at udtrykke.

Så, når vi taler om, hvordan Mark Rothko brugte farveblokke, taler vi om meget mere end bare at male rektangler. Vi taler om at skabe hele stemninger og følelser ved hjælp af farver og hvordan de præsenteres. Han ville ikke bare male noget smukt; han ville skabe en oplevelse, som rørte ved folk på et dybt, følelsesmæssigt niveau.

Hvordan kan vi som betragtere fortolke de abstrakte værker af kunstnere som Pollock og Rothko?

At forstå og fortolke abstrakte kunstværker som dem lavet af Jackson Pollock og Mark Rothko kan være en spændende oplevelse, men det kan også virke forvirrende i starten, fordi der ikke er nogen klare billeder eller objekter at genkende. Men her er nogle måder, du kan nærme dig og fortolke deres værker:

- Føl først, tænk bagefter: Når du ser på et abstrakt maleri, prøv først at mærke, hvordan det får dig til at føle. Er du glad, rolig, forvirret, eller måske endda lidt urolig? Kunstnere som Pollock og Rothko bruger farver, former og linjer til at udtrykke følelser. Dine egne følelser, når du ser på deres værker, kan være et vigtigt første skridt til at forstå dem.
- Se på farverne: Farver kan fortælle meget om, hvad kunstneren forsøger at udtrykke. Rothko brugte ofte farveblokke til at skabe en stemning. Hvordan reagerer du på farverne? Får en mørkerød eller dybblå dig til at føle dig anderledes end en lys gul eller blød lavendel?
- Oplev penselstrøgene og teknikkerne: Kig på måden, kunstværket er malet på. Pollocks dryppeteknik skaber et netværk af farver og linjer, der kan virke kaotiske, men også fascinerende og dybt personlige. Hvordan synes du, penselstrøgene eller drypmønstrene påvirker billedet? Føles det energisk, vildt, roligt eller methodisk?
- Tænk over rummet og kompositionen: Se, hvordan kunstneren har placeret former, linjer og farver. Er der dele af maleriet, der synes tunge eller lette? Er nogle områder tætpakkede og andre mere åbne? Dette kan give dig ledetråde om, hvad kunstneren forsøger at sige eller den type følelser, de prøver at udtrykke.
- Lad din fantasi arbejde: Abstrakt kunst åbner op for mange tolkninger. Det kan minde dig om noget meget personligt, som et sted, en oplevelse eller en følelse, du har haft. Tænk over, hvad kunstværket minder dig om, og hvorfor.
- Lær om kunstneren: At vide lidt om kunstnerens liv, hans tid og hans intentioner kan også hjælpe dig med at forstå hans værker bedre. For eksempel kan kendskab til Pollocks eller Rothkos personlige historie og den tid, de levede i, give dig en dybere forståelse af deres arbejde.

- Der er ikke noget "rigtigt" svar: Husk, at der ikke er én rigtig måde at fortolke et abstrakt kunstværk på. Hver person ser noget forskelligt, baseret på deres egne oplevelser og følelser. Det er en del af, hvad der gør abstrakt kunst så unik og kraftfuld.

Ved at bruge disse trin kan du begynde at dykke ned i og nyde kompleksiteten og skønheden i abstrakte kunstværker af kunstnere som Jackson Pollock og Mark Rothko. Og husk, kunsten er ikke bare, hvad du ser – det er også, hvad du føler og tænker, når du ser på den.

Hvordan reflekterer værkerne af abstrakte ekspressionister som Pollock og Rothko tidsperioden og den kulturelle kontekst, de blev skabt i?

Abstrakte ekspressionister som Jackson Pollock og Mark Rothko levede og arbejdede i en meget interessant tid i historien. Deres værker blev skabt i en periode, som kaldes efterkrigstiden, efter Anden Verdenskrig, som var en tid med mange ændringer og meget at tænke over.

Efter krigen følte mange mennesker en blanding af håb og fortvivlelse. Der var lettelse over, at krigen var slut, men også sorg over de mange liv, der var gået tabt, og de enorme ødelæggelser, der var sket. Derudover begyndte verden at ændre sig hurtigt, med nye teknologier og en kold krig mellem USA og Sovjetunionen, som skabte frygt og usikkerhed.

Kunstnere som Pollock og Rothko reagerede på disse følelser og forandringer i deres kunst. De brugte deres malerier til at udtrykke de komplekse følelser, folk havde i denne tid. I stedet for at male bestemte billeder eller scener valgte de at bruge farver, former og linjer til at udtrykke følelser som angst, spænding, håb og frihed.

For eksempel:

- Jackson Pollock: Han brød med traditionelle malerimetoder og skabte store, energiske og kaotiske malerier ved at dryppe og sprøjte maling på lærrederne. Hans arbejde afspejlede frihed og spontanitet, som mange følte var vigtigt efter krigen, da folk søgte nye måder at udtrykke sig og leve på. Hans stil kan også ses som en afspejling af den kaotiske tid, han levede i.
- Mark Rothko: Hans brug af store farveblokke skabte en følelse af ro og meditation, men også af melankoli og dybde. Rothko ønskede, at folk, der så på hans malerier, skulle føle sig omfavnede og opslugt af farverne, hvilket kan afspejle et ønske om fred og ro i en urolig tid. Samtidig kan det dybe, følelsesmæssige lag i hans malerier afspejle den indre konflikt og søgen efter mening, som mange mennesker følte.

Abstrakt ekspressionisme som helhed kan ses som en reaktion på tiden efter krigen, hvor der var et stærkt behov for nye udtryksformer og for at behandle de intense følelser og ændringer, som folk oplevede. Disse kunstnere forlod de traditionelle måder at lave og tænke om kunst på

og søgte i stedet at udtrykke mere direkte og ærligt det, de og mange andre følte i denne transformerende periode.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver:

1. Farvefølelses Collage: "Vælg en følelse og skab en collage, der bruger farver, linjer og former til at udtrykke denne følelse, inspireret af Rothko's farveblokke."
2. Pollock's Splash Art: "Lav et kunstværk ved hjælp af 'drip' og 'splash' teknikker inspireret af Jackson Pollock. Fokuser på bevægelse og hvordan du kan bruge farver til at udtrykke følelser."
3. Følelsesmæssig Landskab: "Skab et abstrakt 'landskab' ved at bruge farver og former til at udtrykke en bestemt stemning eller følelse, inspireret af værkerne af både Pollock og Rothko."
4. Kunstner Biografi Projekt: "Vælg enten Pollock eller Rothko og forbered en kort præsentation, der fortæller om deres liv, kunst og hvordan deres tid påvirkede deres arbejde."
5. Gruppekritik Session: "Udstil dit kunstværk og deltag i en gruppediskussion, hvor du forklarer din proces og modtager feedback fra dine klassekammerater."

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren:

- Introduktion til Abstrakt Ekspressionisme: Start med en præsentation, der introducerer eleverne til abstrakt ekspressionisme, herunder dens historiske kontekst, nøglekunstnere og karakteristiske teknikker.
- Kunstværksanalyse: Vælg et par værker af Pollock og Rothko og gennemgå dem med klassen. Diskuter teknikker, farvebrug og følelsesmæssigt indhold.
- Praktiske Værksteder: Organiser værksteder, hvor eleverne kan eksperimentere med drip painting, farveblok kompositioner og andre abstrakte teknikker.
- Kunst og Følelser: Faciliter en aktivitet, hvor eleverne udtrykker forskellige følelser gennem abstrakt kunst, ved hjælp af farver, linjer og former.
- Interaktiv Galleri Gang: Skab et midlertidigt "galleri" i klasselokalet, hvor elevernes arbejder kan udstilles. Tillad eleverne at gå rundt og diskutere kunstværkerne, som de ville i et rigtigt kunstmuseum.